

شهرینا

www.ketab.ir

گردآوری و تألیف:

مسعود پیرهادی تواندشتی

مأنده حیدرلکی

سرشناسه	: پیرهادی تواندشتی، مسعود، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	: شهر بی‌نا/ گردآوری و تألیف مسعود پیرهادی تواندشتی، مانده حیدرلکی.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۲ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۰۸-۱۷۴۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	-
موضوع	: معماری و مبتلایان به نارسایی‌های بینایی
موضوع	: Barrier-free design for people with visual disabilities
موضوع	: فضاهای عمومی و معلولان -- ایران
موضوع	: Public spaces -- Barrier-free design -- Iran
موضوع	: پیاده‌روها -- طراحی برای معلولان
موضوع	: Sidewalks -- Barrier-free design
شناسه افزوده	: حیدرلکی، مانده، ۱۳۷۴-
رده بندی کنگره	: NA۲۵۴۵
رده بندی دیویی	: ۷۳۰/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۳۸۵۹۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketab.ir
ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

نام کتاب:	شهر بی‌نا
گردآوری و تألیف:	مسعود پیرهادی - مانده حیدرلکی
ناشر:	آموزشی تألیفی ارشدان
ویرایش:	اول
نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۰
حروفچینی و صفحه آرایی:	www.irantypist.com
طراح و گرافیکست:	www.irantypist.com
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۰۸-۱۷۴۷-۵
شمارگان:	۱۰۰۰
مرکز خرید آنلاین:	www.arshadan.com
مرکز پخش و توزیع:	www.arshadan.net
قیمت:	۲۱۴۷۶۲۵۵
	۴۵۰۰۰ تومان

فهرست

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۲	چرا این کتاب
۱۳	انسان و شناخت محیط
۱۴	کیفیت محیطی
۱۶	کیفیت محیط شهری
۲۱	شاخص‌های کیفیت محیط شهری
۲۳	نابینایی
۲۵	دیدکم
۲۵	آمار نابینایان
۲۶	نابینا در جامعه
۲۷	قانون بین المللی عصای سفید
۲۷	موارد مهم قانون عصای سفید
۲۸	شاخص‌های فضا برای نابینا
۲۸	نشانه‌ها
۲۹	تصویر ذهنی
۲۹	کلیشه
۳۱	جهت یابی نابینایان
۳۲	ضوابط طراحی فضاهای شهری برای نابینایان
۳۲	ضوابط کلی طراحی ساختمان‌های عمومی برای نابینایان
۳۳	مشکلات منظر برای نابینایان
۳۴	تجارب نمونه‌های موفق
۳۵	نمونه‌های خارجی
۳۶	اجزای سیستم

۴۷	 نمونه داخلی
۴۸	 معرفی فضاهای حسی برای ایجاد تعامل بین افراد بینا، افراد کم بینا و نابینا با یکدیگر و فضا
۴۸	 رستوران تاریک
۵۰	 موزه‌های تاریک
۵۱	 تجربه آکوستیکی: دو فضای شهری منهتن نیویورک
۵۲	 شیب موج دار و نمایشگاه هاننور آلمان
۵۷	 ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری
۵۷	 پیاده رو
۵۸	 پل‌های ارتباطی بین پیاده رو و سواره رو
۵۸	 محل عبور عابر پیاده در سواره رو
۵۹	 توقفگاه
۵۹	 تجهیزات شهری
۶۱	 مناسب سازی معابر
۶۲	 ضوابط کلی طراحی ساختمانهای عمومی
۶۸	 مجتمع‌های مسکونی
۶۹	 ضوابط توصیه‌های مناسب سازی محیط شهر برای معلولان
۷۰	 ضوابط مربوط به نابینایان در کشورهای خارجی
۷۴	 جمع بندی مفاهیم
۷۷	 مولف‌های موثر در رعایت استانداردهای طراحی برای نابینایان و کم بینایان
۷۸	 کارایی
۷۸	 - تناسب
۸۲	 نظارت
۸۴	 دسترسی
۹۷	 منابع

مقدمه

امروزه مهمترین موضوع در خصوص مناسب سازی فضاهای شهری برای اشخاص نابینا و کم بینا، حذف موانع در مسیرهای حرکتی و مناسب سازی ترافیک شهری برای این افراد است. مناسب سازی فضاهای شهری برای نابینایان و کم بینایان، نه تنها از نظر حمل و نقل و جابجایی، بلکه از دیدگاه اجتماعی و بعد انسانی نیز بسیار حائز اهمیت می باشد. لذا یک شهر بایستی برای نابینایان و کم بینایان قابل دسترس و دعوت کننده باشد و مانعی در حرکات و رفت و آمدهای روزمره آنان ایجاد نکند. افراد نابینا به دلیل نقص قوه بینایی دارای مشکلات حرکتی و رفت و آمد بسیاری در سطح شهر و معابر عمومی می باشند که دلیل آن هم عدم مناسب سازی فضای شهری است. از این رو هدف اصلی ارتقا کیفی محیط شهری جهت تسهیل استفاده نابینایان و کم بینایان است. بدین ترتیب مؤلفه های سرزندگی، نظارت، کارایی، تناسب و دسترسی به عنوان مؤلفه های موثر در ارتقا کیفی محیط شهری جهت تسهیل استفاده نابینایان شناسایی شدند.

موضوع ما

از آنجا که گروه های مختلف نیازهای متفاوتی دارند؛ لذا شهر مطلوب شهری است که پاسخگوی نیازهای شهری تمامی این گروه ها باشد، از کودکان و سالمندان و کم توانان جسمی گرفته تا افراد معمولی و سالم و تندرست شهر مطلوب باید شهری باشد که شبکه های شهری، اجتماعی، فرهنگی و ارتباطی آن برای همه شهروندان، از هر نوع و طیفی تعریف شده باشد و هیچ کس با هیچ ویژگی خاص خارج از دایره شهر قرار نگیرد. در هر شهر باید برای تمامی اقشار جامعه امکانات لازم برای رفاه و پیشرفت فراهم باشد. افراد معلول نیز از این قاعده مستثنی نیستند و محیط شهری

باید به گونه‌ای طراحی و مناسب سازی گردد تا ایشان بتوانند به راحتی از آن استفاده نمایند.

ارسطو می‌گوید: "یک شهر باید چنان ساخته شود که اسباب رفاه و امنیت ساکنین خود را فراهم سازد و طبیعتا شهر و هر آبادی به اعتبار حضور، زیست و فعالیتهای انسانها معنی پیدا می‌کند." پس نابینایان نیز در زمره شهروندان هستند و کسی نمی‌تواند این حق مسلم آنان را انکار کند.

امروزه مهمترین بحثی که در خصوص مناسب سازی فضاهای شهری برای اشخاص با معلولیت مطرح می‌باشد، برداشتن موانع در مسیرهای حرکتی و مناسب سازی ترافیک شهری برای این قشر می‌باشد. بنابراین مناسب سازی فضاهای شهری برای نابینایان، نه تنها از نظر حمل و نقل و جابجایی، بلکه از دیدگاه اجتماعی و بعد انسانی نیز بسیار حائز اهمیت می‌باشد. معیار مطلوب یک محل برای معلولان، مناسب بودن فضای شهری اطراف با نیازهای حرکتی آنان و قابل استفاده بودن آن برای این افراد است.

برای سازگاری نابینایان با محیط اطراف در حل مسائل روزمره، تحرک و جهت یابی بسیار مهم است و با تمرین تصویرسازی حرکتی، می‌توان این سازگاری را افزایش داد.

قرار دادن نشانه‌های مختلف قابل درک در محیط به عنوان راهنمای حرکت و جهت یابی را یکی از عوامل دسترسی فرد نابینا به عامل مفروض می‌باشد.

انسان دارای پنج حس بینایی، شنوایی، لامسه، بویایی و چشایی است که در میان آنها حس بینایی به عنوان اصلی ترین قدرت انسان برای ادراک محیط محسوب می‌شود. از طرفی شهر بایستی حداقل خدمات و امکانات شهری به طور یکسان در اختیار

تمام اقشار شهروندان فرار گیرد و در عین حال تنوع و امکانات انتخاب متفاوت را برای گروه‌های مختلف جامعه، فراهم سازد.

طراحی و معماری یک شهر بایستی برای نابینایان و کم بینایان قابل دسترس و دعوت کننده باشد و مانعی در حرکات و رفت و آمدهای روزمره آنان ایجاد نکند. افراد نابینا به دلیل نقص قوه بینایی دارای مشکلات حرکتی و رفت و آمد بسیاری در سطح شهر و معابر عمومی می‌باشند که دلیل آن هم عدم مناسب سازی فضای شهری می‌باشد. از عمده عواملی که سبب بروز مشکلات می‌گردد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- وجود موانع و اختلاف سطح و کف سازی نامناسب
- عدم وجود معابر پیاده در معابر عبوری سواره
- نبود امکانات رفاهی مطلوب در مسیر حرکتی مانند: صندلی مخصوص، سایه بان، دستگیره و ...
- نبود اطلاعات سمعی و لمسی در مسیرهای حرکتی و عدم توانایی محیطی
- نبود ارتباط مطلوب بین پیاده و سواره با استفاده از عناصر مناسب
- در نهایت مساله مورد بحث ارتقا کیفی محیط شهری جهت تسهیل استفاده نابینایان و کم بینایان برای گذراندن اوقات فراغت آنها که محدود به فضاهای شهری می‌باشد که طراحی فضاهای محلی دارای اهمیت است. فضاهایی که برای نابینایان و کم بینایان ملموس باشد، نابینا باید بتواند با محله و شهر خود ارتباط برقرار کند، که برای مقابله با مناسب سازی فضاها راهبردهای خاصی در نظر گرفته خواهد شد.